

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci *Bc. Pavlína Havelkové*
„Problém kriminality mládeže: situace na Strakonicku“

V úvodu své práce autorka zdůrazňuje společenskou závažnost tématu kriminality mládeže, poukazuje také na různorodost stanovisek zainteresovaných aktérů zabývajících se tímto sociálním problémem a charakterizuje poznávací přístup své práce.

Ve druhé části se zabývá odbornou literaturou ke zvolenému tématu. Prezentuje stanoviska k příznakům kriminality mládeže, k jejich specifickým projevům u rómské menšiny, k empiricky zjišťovaným a odborně interpretovaným příčinám kriminality mládeže, které jsou pak konkrétněji specifikovány ve vztahu k různým institucím. Na závěr autorka diskutuje povahu sankcí s ohledem na různé přístupy k jejich výchovným i nezamýšleným důsledkům.

V úvodu k empirické části je zpřesněn cíl práce pomocí výzkumných otázek. Autorka chce zjistit nejčastější projevy kriminality mládeže, dále faktory, které tento jev ovlivňují. Charakterizovat kriminální aktivity u mladistvých a také jejich reflexivitu ve vztahu k trestu a možné nápravě. Při výzkumu autorka kombinuje různé metodické postupy, které by jí měly přinést poznatky k odpovědím na čtyři formulované výzkumné otázky. Výzkumné otázky jsou pak zvláště specifikovány pro analýzu statistických dat o stavu kriminality mládeže na Strakonicku a zvláště pro rozhovory s vybranými experty. Výsledky výzkumu jsou prezentovány na ss. 34 – 53 (včetně přepisů rozhovorů, které jsou uvedeny v příloze v rozsahu 24 stran). Prezentace výsledků výzkumu tak představuje nejrozsáhlejší část práce. Závěr práce pak shrnuje výsledky výzkumu podle určitého mixu základních výzkumných otázek a souboru podotázek pro kvantitativní a kvalitativní část výzkumu.

Při hodnocení práce beru v úvahu, že tematické i metodologické rámování výzkumu, který sleduje autorka, lze zařadit do tzv. strategicky orientovaného zkoumání (Habermas) nebo monitoringu sociálních jevů, tj. výzkumu, který navazuje na poznatky, potřeby a zájmy správních / regulativních orgánů. Poskytuje spíše přehled o situaci než vhléd do jejích souvislostí. To je zcela legitimní úkol sociálněvědních výzkumů. Váha jeho legitimnosti je poměřována jeho kritičností, zejména poukazováním na nezamýšlené důsledky přijímaných regulativních opatření. Autorce se podařilo zpracovat zvolené téma v prvním kroku – v prezentaci teoretických i empirických poznatků, které výstižně charakterizují poznatkovou pozici regulativních aktérů působících v uvedeném poli (kriminalita mládeže). Tuto svou ambici potvrzuje v úvodu, když charakterizuje svůj výzkum jako popisný (s.4). Její text však není jen popisný, hledá také příčiny zkoumaných jevů, jak je zřejmé z teoretické interpretace i výzkumných otázek. Tím by se vytvořily předpoklady pro naplnění druhého kroku – kritického posouzení situace. Převedení výzkumných otázek do souboru podotázek však tuto možnost značně omezilo. Podotázky představují pojmy, klasifikace, hlediska evidujících a regulativních aktérů. Rozhovory s vybranými aktéry by měly možnost kritického zvažování nabídnout. Z podrobnějšího záznamu rozhovorů však vyplývá, že respondenti prožívané a reflektované situace převážně stereotypizují; určitý kritický potenciál nabízí stanoviska probačních lektorů. Jak na to ostatně autorka upozorňuje (s. 52). V této souvislosti chci také Pavlíně položit otázku: jakou úlohu při řešení kriminality mládeže sehrávat občanské a neziskové organizace? Zmiňovali tuto možnost také respondenti v provedených rozhovorech?

Výše uvedené stanovisko k zaměření práce však nesnižuje moje pozitivní hodnocení předložené práce. Práce je vhodně strukturována, autorka pracuje s adekvátní odbornou literaturou a s využitím sekundárních pramenů i vlastního výzkumu předložila poznatky k širokému okruhu problémů souvisejících s kriminalitou mládeže na Strakonicku. Práci hodnotím jako velmi dobrou.

Müller Karel
V Černošcích, 29.7.2012